

จักรที่ปณี ตำราโหราศาสตร์

พระนิพนธ์

สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

นางบริรักษ์ชวการ

(นางอมร เมนะเสวต)

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

๑๗ มีนาคม ๒๕๐๘

133.4

ป169จ

หอสมุดแห่งชาติ
สาขาวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
จังหวัดกาญจนบุรี

จักรที่ปณี ตำราโหราศาสตร์

พระนิพนธ์

สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

นางบริรักษ์ชวการ

(นางอมร เมนะเสวต)

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

๑๗ มีนาคม ๒๕๐๘

เลขห้อง กว. พิมพ์ที่ รพ. เลียงเชียงจงเจริญ ๒๕๓ บำรุงเมือง พระนคร นายเตียวจิว ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๐๘

เลขหมู่ ๑๖๓.๔
๑๖๑๑

เลขทะเบียน พ.๓๐๑๖๐๕๒

คำนำ

เนื่องในงานฉาบปีกศพ นางบริรักษ์ชวการ (นางอมร เมนะเสวต) กำหนดงานที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๐๘ ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม นาง สุกัญญา วัฒนา ซึ่งเป็นบุตร ได้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่กองวรรณคดี และประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือเรื่อง จักรที่ปณี ตำราโหราศาสตร์ พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระปรมานุชิตชิโนรส เพื่อแจกเป็นอนุสรณ์ในงานนี้ กรมศิลปากรยินยอมอนุญาตให้ จัดพิมพ์ได้ตั้งประสงค์

หนังสือจักรที่ปณี ตำราโหราศาสตร์นี้ เป็นหนังสือเกี่ยวกับการ พยากรณ์ ในบรรดาหนังสือเก่าต่าง ๆ ที่กรมศิลปากรได้อนุญาตให้พิมพ์ ออกเผยแพร่ มีหนังสือที่ต้องระมัดระวังมากสองประเภทคือ ตำรายา และตำราพยากรณ์ ซึ่งพิมพ์แพร่หลายออกไปแล้ว ถ้ามีผู้เชื่อถือ เอา ตำรานั้นไปใช้เกิดอันตรายหรือไม่ได้ผลตั้งประสงค์ ความรับผิดชอบก็ จะตกอยู่กับกรมศิลปากรไม่มากนักเลย จึงมิใคร่จะให้พิมพ์ตำราทั้งสอง ประเภทนี้ เป็นต้นว่า ตำรายาก็พิมพ์แต่ที่มีหลักฐาน ดังเช่น ตำรา พระโอสถพระนารายณ์ ตำราพระโอสถในรัชกาลที่ ๒ ส่วนตำรา พยากรณ์ คือจักรที่ปณีนี้ เป็นคำฉันท์ พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ซึ่งนับเป็นยอดในกวีไทยพระองค์หนึ่ง ได้ ทรงพระนิพนธ์ขึ้นแต่เมื่อยังทรงเป็นกรมหมื่น ให้แก่พระนัดดา คือ กรมหมื่นภูบาลบริรักษ์ ซึ่งได้ว่าราชการกรมพระอภัยมณีในรัชกาล ที่ ๔ และเป็นต้นสกุล กบิตตา กรมศิลปากรเห็นควรให้จัดพิมพ์รักษา

ต้นฉบับ เพื่อศึกษาคำนอรรถรสทางวรรณคดี แต่ส่วนการที่ผู้ใดจะนำ
คำพยากรณ์ตามตำรานั้นไปใช้ได้ผลอย่างไร กรมศิลปากรไม่อาจรับ
ผิดชอบ

กรมศิลปากรขออนุโมทนาในกุศลบุญราศีที่ทักษิณานุปทาน ซึ่ง
เจ้าภาพได้บำเพ็ญอุทิศแก่ นางบริรักษ์ชวการ (นางอมร เมนะเศวต)
เป็นมาตุปัฐฐานธรรม และให้พิมพ์หนังสือนี้แจกจ่ายเป็นกุศลวิทยาทาน
ชอกุศลทรงนงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ นางบริรักษ์ชวการ (นางอมร
เมนะเศวต) ผู้ล่วงลับ ได้ประสบแต่อิฏฐคุณมณูญผล สมดังเจตจำนง
ของเจ้าภาพทุกประการเทอดู.

กรมศิลปากร

๑ มีนาคม ๒๕๐๘

นางบริรักษ์ชวการ (อมร เมนะเสวต)

ชัาตะ ๒๔๒๔

มรณะ ๒๕๐๗

ประวัติ

นางบริรักษ์ชวการ (อมร เมนะเสวต)

นางบริรักษ์ ชวการ เกิด พ.ศ. ๒๔๒๔ บิดา นายร้อยตรีหนุ่ม และนางเพียร สวณุ่ม บ้านเดิมจังหวัดนนทบุรี ตำบลบางไทรม้าเหนือ ต่อมา บิดาได้ย้ายไปรับราชการเป็นนายทหารประจำจังหวัดเชียงใหม่ นางบริรักษ์ชวการ เกิดที่จังหวัดเชียงใหม่

อามาศยตรี พระบริรักษ์ชวการ (ชุ่ม เมนะเสวต) เป็นสามี มีบุตรธิดาที่ยังมีชีวิตอยู่ ๑๑ คน

นางบริรักษ์ชวการ ได้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน เป็นเวลา ๔ - ๕ ปี และในที่สุดได้ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ เวลา ๑๖.๓๐ น. ด้วยอาการสงบ รวมอายุได้ ๘๓ ปี.

ไว้อาลัยคุณแม่

๑๙ ธันวาคม ๒๕๐๗ เป็นวันที่พวกลูก ๆ ทุกคน รู้สึกเศร้าสลดอย่างสุดซึ้ง ก่อนวันนั้น ลูก ๆ ต่างก็มาพร้อมกันเพื่อเผ่าวาระสุดท้ายของคุณแม่ ซึ่งพวกเราได้เตรียมใจกันอยู่ก่อนแล้ว แต่เมื่อถึงเวลาเข้าจริง ๆ ก็รู้สึกใจหาย ๑๖.๓๐ น. เป็นเวลาที่คุณแม่จากลูก ๆ ไป

คุณแม่ซึ่งเป็นบุพการี นับเป็นครูคนแรกของลูก ได้กระทำหน้าที่ของแม่อย่างครบถ้วน แม้ว่าคุณแม่จะเป็นบุคคล ซึ่งเมื่อยังเยาว์วัยจะอยู่ในสมัยที่ท่านผู้ใหญ่ไม่นิยมให้ลูกหลานได้รับการศึกษาเล่าเรียนมาก แต่คุณแม่หาเป็นเช่นนั้นไม่ สิ่งที่คุณพ่อจิตใจของลูกให้ระลึกถึงความดีของคุณแม่อยู่เสมอก็คือ

๑. คุณแม่เป็นผู้อบรมสั่งสอนลูก ให้มีคุณสมบัติของลูกผู้หญิง โดยครบถ้วนสมที่จะเป็นแม่เหี้ยแม่เรือน ได้ให้รู้จักครองตน ครองคน และครองสมบัติ

๒. สนับสนุนลูก ๆ ให้ได้รับการศึกษาอย่างดี ทั้ง ๆ ที่ในสมัยก่อนนั้น บิดามารดาไม่นิยมให้ลูกเล่าเรียนมาก

๓. อบรมชักจูงจิตใจลูก ๆ และคนในครอบครัว ให้ใฝ่ในพุทธศาสนา ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมเสมอ

นอกจากนี้ สำหรับส่วนตัวคุณแม่ยังปรับปรุงตัวของท่านเองให้ทันสมัยและเหตุการณ์ เป็นต้นว่า ทั้ง ๆ ที่ท่านเองไม่เคยเข้าโรงเรียน เพราะในสมัยนั้น ไม่มีโรงเรียนสำหรับกุลสตรี ท่านก็พยายามศึกษาโดยตนเอง โดยได้ตามผู้รู้จนสามารถอ่านออกเขียนได้

นับแต่พวกเราจำความได้ ทุกวันพระ คุณแม่จะต้องไปฟังเทศน์ และถืออุโบสถศีลเป็นประจำ จนกระทั่งโรคภัยไข้เจ็บก็หาย ท่านจึงได้ห่างเหินจากการไปวัด แต่กระนั้นก็ยังคงถือศีลห้า และฟังเทศน์ จากวิทยุเป็นประจำ

ความตึงต้ามต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งผูกพันให้ลูก ๆ ระลึกถึง และจะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติ ถ้าชาติหน้ามีจริง ลูก ๆ ก็ขอเป็นลูกของคุณแม่อีก วิญญาณของคุณแม่อยู่แห่งใด ขอจงรับทราบว่ ลูก ๆ ระลึกถึงคุณแม่อยู่เสมอ.

จากลูก ๆ

ตำราจักรทศปี

พระนิพนธ์

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

โคลงบานแพนง

๑ กรมหมื่นนุชิตเชื้อ	เมธี
แถลงลักษณะจักรทศปี	สืบสร้าง
เนมิตนิติกิติ	โดยโทษ คุณแช
แต่พระนั้ตคาอ้าง	ชื่อชกปีฐา ๑) ๖
๑ ฟิงเพียรเรียนรอบรู้	ศาสตร์ไสย
สบอักษรขอมไทย	ถ่องถ้วน
กลกลอนกาพย์ขานไซ	ฤพรอก พรางพื่อ
สิงละสิ่งเลือกล้วน	แหล่งหล้าสรรเสริญ ๖
๑ สืบวงศ์พงศ์เฝ้าเจ้า	จอมอารีย์
วันรัตน์จัตเจนชาญ	เชี่ยวชาญ
ธำรงวิหารสถาน	โพธิผลัต นามนา
เสนอชื่อเชกุกุพนผู้	ศิษย์รังแรมสนอง ๖
๑ คือข้อยสมยศ์พูน	วาสุกวี
แปลงเปลี่ยนยศราชี	ชื่อให้
กรมุนุชิตจติภักดี	คุณชอบ ครุณา
ผายอรรถว้จนวากย์ไว้	ฝากฟ้าดินเฉลิม ๖

(๑) คือพระเจ้าบรมวงศ์เธอชั้นสอง กรมหมื่นภูบาลบริรักษ์

พุทธวจ ธรรมวจ คณฺว เสฏฺฐํ
 วนฺทียาหิ อุตฺตมรามนาโม
 นานาคุรหา ลกฺขณฺปนฺนํทิตฺตํ
 ภาสิสฺสิมิ จกรฺทปิพนฺยคณฺถํ

๑ จักส์แดงพระคัมภีร์ จักรทปิณีฎีกาโหราศาสตร์ อันพระผู้เป็น
 เจ้าอุทุมมรามเถร กระทำรัตนตรัยประณาม แล้วรจนาไว้โดยสารโศลก
 คาถา อธิบายความว่า ซาตาผู้ใด

๑ ผิวพระอาทิตย์สถิตร่วมราศีกับตัวลัคนากำเนิด ผู้นั้นจะจาก
 บิคารมารตาแต่น้อย จะแกลวักล้าจักเป็นนักเลงสุรา มีพรรคพวกเฝ้าพันธุ
 มาก จะได้สมบัติบริวารและยศศักดิ์

๑ ผิวพระจันทร์อยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้นจะมีรูปงาม จะบริบูรณ์
 ด้วยสมบัติและทาสกรรมกรชายหญิง จะมีภริยาและบุตรมาก แต่มัก
 จะเป็นโรคในท้อง

๑ ผิวพระอังคารอยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้นจะได้เป็นเสนาบดี
 มีกำลังมาก จะแกลวักล้าในสงคราม แต่จะมีรูปชั่ว มักจะตกจากยศ
 ไม่ยั่งยืน

๑ ผิวพระพุธอยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้นจะมีโรคสมบัติมาก จะมี
 ศีลและปัญญาเป็นที่รักที่สรรเสริญแก่นักปราชญ์ ฉลาดกล่าวคำไพเราะ
 แต่จะเป็นโรคในท้องมาก

๑ ผิวพระพฤษภหีสบตีอยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้นจะมีวิชามาก จะเฉลียวฉลาด ปราศจากเกียจคร้าน จะมีอุตสาหกรรมและตะบะตะเซะ จะมีทรัพย์และลาภเป็นนิจิมิได้ขาด

๑ ผิวพระศุกร์อยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้นจะมีจิตตั้งอยู่ในสัตย์ธรรมยิ่งนัก จะได้มีภริยามีสกุลอันสูง

๑ ผิวพระเสาร์อยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้นจะมีปัญญามาก จะเป็นนักปราชญ์ จะมีโลกสมบัติมาก

๑ ผิวพระราหูอยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้นจะมีโรคเนื่อง ๆ แต่จะมีชัยชนะแก่ศัตรู จะมีทรัพย์มีรฐชาติ จะมีปัญญาอันแก่ล้า

๒ ๑ ผิวพระอาทิตย์เป็นสองกับลัคนา ผู้นั้นจะมีทุกข์โศกโรคภัยมาก

๑ ผิวพระจันทร์เป็นสองกับลัคนา ผู้นั้นจะมีผู้อื่นเบียดเบียนให้ได้เดือดร้อนเนื่อง ๆ

๑ ผิวพระอังคารเป็นสองกับลัคนา ผู้นั้นจะมีอายุขัยได้สั้น

๑ ผิวพระพุธพระพฤษภหีสบตีเป็นสองกับลัคนา ผู้นั้นจะมีคนบูชานับถือมาก

๑ ผิวพระศุกร์พระเสาร์เป็นสองกับลัคนา ผู้นั้นจะไม่รฐสินทรัพย์จะเป็นโจร

๑ ผิวพระราหูเป็นสองกับลัคนา ผู้นั้นจะมีจิตฟุ้งซ่านขุ่นมัว มักจะเป็นพิกลจริต

๓ ① ผิวพระอาทิตย์ พระอังคาร พระเสาร์ เป็นสามกับลัคนา
 ผู้นั้นจะได้ที่ยศศักดิ์อันใหญ่ จะมีทรัพย์มาก

② ผิวพระจันทร์พระศุกร์เป็นสามกับลัคนา ผู้นั้นจะเป็นใหญ่กว่า
 คนทั้งปวง

③ ผิวพระพุธพระพฤหัสบดีเป็นสามกับลัคนา ผู้นั้นจะพราก
 จากที่รัก

④ ผิวพระราหูเป็นสามกับลัคนา ผู้นั้นจะมีศัตรูทำโงยภัยมาก

⑤ ผิวพระอาทิตย์เป็นสี่กับลัคนา ผู้นั้นจะมีทุกข์เนื่อง ๆ

⑥ ผิวพระจันทร์ พระอังคาร พระศุกร์ เป็นสี่กับลัคนา ผู้นั้น
 จะมีโรคในท้องมาก

⑦ ผิวพระพุธเป็นสี่กับลัคนา ผู้นั้นจะมีลาภทุกเมื่อ

⑧ ผิวพระพฤหัสบดีเป็นสี่กับลัคนา ผู้นั้นจะมีสติปัญญาได้หลังสี่

⑨ ผิวพระศุกร์เป็นสี่กับลัคนา ผู้นั้นจะรู้วิชาการมาก

⑩ ผิวพระเสาร์เป็นสี่กับลัคนา ผู้นั้นจะมีทรัพย์ไม่รู้ขาด

⑪ ผิวพระราหูเป็นสี่กับลัคนา ผู้นั้นจะเป็นพ่อค้า ๆ ขายดี

⑫ ผิวพระอาทิตย์เป็นห้ากับลัคนา ผู้นั้นมักจะเสียของรัก

⑬ ผิวพระจันทร์เป็นห้ากับลัคนา ผู้นั้นมักจะเจรจาไพเราะเป็น

ที่ชอบใจแก่คนทั้งปวง

⑭ ผิวพระอังคารเป็นห้ากับลัคนา ผู้นั้นจะพลัดพรากจากญาติ

⑮ ผิวพระพุธพระเสาร์เป็นห้ากับลัคนา ผู้นั้นจะมีทุกข์มาก

- ๑) ผิวพระพฤษ์สปีเป็นหำกบัลคณา ผู้นจะมปีญญำมำก
- ๑) ผิวพระศุภร์เป็นหำกบัลคณา ผู้นจะเป็นทำสทำน
- ๑) ผิวพระรำหุเป็นหำกบัลคณา ผู้นจะมีโรคมำก
- ๖) ผิวพระอำทิตย์ พระจันท์ พระอังกำร พระพุ พระพฤษ์สปี

พระเสำรเป็นหกบัลคณา ผู้นจะมีทุขโศกโรคปีทำททุกเมื่อ

- ๑) ผิวพระรำหุเป็นหกบัลคณา ผู้นจะมีทรพย์มปีลำนมำก
- ๗) ผิวพระอำทิตย์ พระพุ พระศุภร์ เป็นเจตคบัลคณา ผู้นจะ

เป็นโรคจักษุและจะมีภย์ทุกเมื่อ

- ๑) ผิวพระจันท์ พระเสำร เป็นเจตคบัลคณา ผู้นจะมีทรพย์มำก
- ๑) ผิวพระพฤษ์สปีเป็นเจตคบัลคณา ผู้นจะมีลำนภสคกำรและ

บุญมำก

- ๑) ผิวพระรำหุเป็นเจตคบัลคณา ผู้นจะมีสุขมำก หำภย์มปีได้
- ๘) ผิวพระอำทิตย์เป็นแปดคบัลคณา ผู้นจะมีอำยุ่น้อย
- ๑) ผิวพระจันท์เป็นแปดคบัลคณา ผู้นจะเป็นโรคจักษุ
- ๑) ผิวพระอังกำร พระพุ พระพฤษ์สปี พระศุภร์ พระเสำร

พระรำหุ เป็นแปดคบัลคณา ผู้นจะมีทุขมำก

- ๙) ผิวพระอำทิตย์เป็นเกำกบัลคณา ผู้นจะมีฝำมื่อฝำเทำอ้อน

นมเป็นอันดี

- ๑) ผิวพระจันท์เป็นเกำกบัลคณา ผู้นจะหำโรคāmได้

๑) ผิวพระอังคารเป็นเก้ายับลัคนา ผู้้นจะมีบุคลิกกระทำภัย
อาญาเนื่อง ๆ

๑) ผิวพระพุธเป็นเก้ายับลัคนา ผู้้นจะต้องคุกคามแต่ภัยต่าง ๆ

๑) ผิวพระพฤหัสบดี เป็นเก้ายับลัคนา ผู้้นจะมีบุญ จะได้ที่
ฐานันดรศักดิ์อันประเสริฐ

๑) ผิวพระศุกร์เป็นเก้ายับลัคนา ผู้้นจะเป็นที่รักแก่ฝูงชน จะมี
ลาภมาก

๑) ผิวพระเสาร์เป็นเก้ายับลัคนา ผู้้นจะมีทรัพย์หาได้ไว้มิ่ง

๑) ผิวพระราหูเป็นเก้ายับลัคนา ผู้้นจะตกไร่เขื่อนไฉยงนัก

๑๐) ผิวพระอาทิตย์ พระจันทร์ เป็นลืบกัปลัคนา ผู้้นจะมีคนบูชา
นับถือมาก

๑) ผิวพระอังคารเป็นลืบกัปลัคนา ผู้้นจะมีพยาธิเบียดเบียนมาก

๑) ผิวพระพุธ พระเสาร์ เป็นลืบกัปลัคนา ผู้้นจะได้ลาภที่พึง
ใจเนื่อง ๆ

๑) ผิวพระพฤหัสบดี พระศุกร์ เป็นลืบกัปลัคนา ผู้้นจะเสพมิตร
มักทำลาย มิได้จีระฐิติกาล

๑) ผิวพระราหูเป็นลืบกัปลัคนา ผู้้นจะมีโรคน้อย มีสุขและ
ลาภมาก

๑๑) ผิวพระเคราะห์ทั้งแปดเป็นสิบเอ็ดกับลัคนา ผู้นั้น จะ มีความเจริญทุกประการ ในตำราทำนายสรรเสริญว่า ประเสริฐยิ่งนัก

๑๒) ผิวพระเคราะห์ทั้งแปดเป็นสิบสองกับลัคนา อันสถิตในราศี บั๊สวะ นะระ อำพุ เรียกว่า มหาวินาศนะทั้งสี่

๑๓) ผิวพระอาทิตย์เป็นวินาศนะ จะเตือนร้อนด้วยภัยอันบังเกิดแต่ ผือน

๑๔) ผิวพระจันทร์ พระศุกร์เป็นวินาศนะ จะต้องอันตรายอันร้าย กางต่าง ๆ

๑๕) ผิวพระอังคาร พระพุธ พระพฤหัสบดี พระศุกร์เป็นวินาศนะ จะต้องวรพันธนาการ แต่ ราช โจร ศัตรู อาชญาต่าง ๆ จะวิโยค จากญาติและมิตรทั้งปวง

๑๖) ผิวพระราหูเป็นวินาศนะ จะประกอบด้วยข้าศึกทำร้ายมาก เว้นแต่ลัคนาอันสถิตอยู่ในภิกษุราศีเดียว แม้ว่าพระเคราะห์ตัวใดเป็น วินาศนะ พระเคราะห์ตัวนั้นกลับให้คุณ หาอันตรายมิได้

๑๗) พระผู้เป็นเจ้าของกุมารมฤต จึงกล่าวสารโศลกคาถาไว้ว่า
ทวาทส ภรวเน กุรหา ปุรทุธา ปสฺสติ ปณฺทิตโต
คุณโทเส วิจาเรตุวา ตตฺรุปฺปติ ปกาสิตา

๑๘) อรรถาธิบายว่า พระเคราะห์ทั้งแปดสถิตอยู่ในราศีทั้งสิบสอง นักปราชญ์พิจารณาเห็นใน ดวงซาตาแห่ง บุคคลทั้งหลายในกาลใดแล้ว

ก็พึงพิจารณา ซึ่งคุณและโทษอันบังเกิดมีในดวงชาตานั้น แล้วจึงทำนาย โดยอธิบายอันมีในพระคัมภีร์นี้เถิด

- ๑ นัยหนึ่ง ผิวพระอาทิตย์เป็นเทากับลัคนา ผู้นั้นจะมีอายุมิไคยีน
 - ๑ ผิวพระจันทร์เป็นเทากับลัคนา ผู้นั้นจะยากไร้ แต่อาหารบริโภคก็หาได้ด้วยยากทุกเมื่อ
 - ๑ ผิวพระอังคารเป็นสามกับลัคนา ผู้นั้นจะมีหูหนวก ถ้ามีชะนั้นจะมีจักขุบอดทั้งสองข้าง
 - ๑ ผิวพระพุธเป็นสามกับลัคนา ผู้นั้นจะมีมือและเท้าพิการ
 - ๑ ผิวพระพฤหัสบดีเป็นเทากับลัคนา ผู้นั้นจะตายด้วยอาวุธ
 - ๑ ผิวพระศุกร์เป็นสามกับลัคนา ผู้นั้นจะตายด้วยเหตุอกาลมรณะอันใดอันหนึ่ง
 - ๑ ผิวพระเสาร์เป็นเทากับลัคนา ผู้นั้นจะตายด้วยอุทรโรค
 - ๑ ผิวพระราหูเป็นหนึ่งกับลัคนา ผู้นั้นจะเป็นม่ายหาสามีภริยา มิได้
 - ๑ ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีเมษ ผู้นั้นจะปรากฏด้วยคุณวิชาต่าง ๆ
 - ๑ ผิวพระจันทร์อยู่ราศีเมษ ผู้นั้นจะมีจักขุแดงงามเป็นสายโลหิต
- อุคมากกว่าญาติทั้งปวง
- ๑ ผิวพระอังคารอยู่ราศีเมษ ผู้นั้นจะมีศิลปศาสตร์ ปรากฏแก่ท้าวพระยาทั้งหลาย

- ๑) ดาวพระพุธอยู่ราศีเมษ ผู้นี้เป็นนักเลงมีพงศ์พันธุ์มาก
- ๑) ดาวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีเมษ ผู้นี้มีภริยาและทรัพย์มาก
- ๑) ดาวพระศุกร์อยู่ราศีเมษ ผู้นี้เป็นคนสนิทแห่งท่านผู้มียศศักดิ์
- ๑) ดาวพระเสาร์อยู่ราศีเมษ ผู้นี้จะทุกข์พลภาพหากำลังกายและ

กำลังวิชาบมิได้

- ๑) ดาวพระราหูอยู่ราศีเมษ ผู้นี้จะมีคุณวิเศษปรากฏแก่ท้าวพระยา
- ๑) หนึ่ง ดาวพระอาทิตย์อยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้มีตนเป็นที่พึ่งแก่คน

หาผู้อื่นจะเป็นที่พึ่งบมิได้

- ๑) ดาวพระจันทร์อยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้จะป็นกวีวิชาฉลาดในกาพย์

กลอนต่าง ๆ

- ๑) ดาวพระอังคารอยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้จะต้องปรทารกรรม ล่วงภริยา

ท่านผู้อื่น

- ๑) ดาวพระพุธอยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้เป็นโจรหาละอายบมิได้
- ๑) ดาวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้จักมีจริยะยิ่งนัก
- ๑) ดาวพระศุกร์อยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้จะมีทรัพย์สมบัติมาก
- ๑) ดาวพระเสาร์อยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้จะเข็ญใจยิ่งนัก
- ๑) ดาวพระราหูอยู่ราศีพฤษภ ผู้นี้จะแกลั่วกล้าในการสงคราม
- ๑) หนึ่ง ดาวพระอาทิตย์อยู่ราศีเมถุน ผู้นี้จะหาโรคจักษุมิได้
- ๑) ดาวพระจันทร์ พระศุกร์ อยู่ราศีเมถุน ผู้นี้จะมีภริยาเป็นที่รัก

หานอกใจบมิได้

- ๑๑) ผิวพระอังคารอยู่ราศีเมถุน ผู้นี้จะมียุทธแต่สามคน
- ๑๒) ผิวพระพุธอยู่ราศีเมถุน ผู้นี้จะเจอหาหาความสัจมิได้
- ๑๓) ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีเมถุน ผู้นี้มีภริยามักจะมีชู้
- ๑๔) ผิวพระเสาร์อยู่ราศีเมถุน ผู้นี้หาศิลปะศาสตร์อันใดมิได้เลย
- ๑๕) ผิวพระราหูอยู่ราศีเมถุน ผู้นี้จะเป็นนักเลงสตรีมีชู้เมียมาก
- ๑๖) หนึ่ง ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะหาทรัพย์มิได้
- ๑๗) ผิวพระจันทร์อยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะมียูปร่างมีผิวน้ำขาว
- ๑๘) ผิวพระอังคารอยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะหาทรัพย์ได้ด้วยยาก
- ๑๙) ผิวพระพุธอยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะเป็คนตระหนี่
- ๒๐) ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะมียศใหญ่สูงกว่าญาติ

ทั้งปวง

- ๑๑) ผิวพระศุกรอยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะมียูปร่างพร้อมด้วยลักษณะอันดี
- ๑๒) ผิวพระเสาร์อยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะเจอจาเหล่าเหล่าหาทรัพย์มิได้
- ๑๓) ผิวพระราหูอยู่ราศีกรกฎ ผู้นี้จะมียุปัญญาอาจสามารถชนะแก่

คนทั้งปวง

- ๑๑) หนึ่ง ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีสิงห์ ผู้นี้มีอาหารเลี้ยงชีพด้วยยาก หายิ่งฉางมิได้
- ๑๒) ผิวพระจันทร์อยู่ราศีสิงห์ ผู้นี้จะมียกกำลังปัญญาแก่ลัวกล้าเจตียวนลาต

- ๑ ผิวพระอังคารอยู่ราศีสิงห์ ผู้นั้นจะเป็นพระยามียศศักดิ์มาก
- ๑ ผิวพระพุธอยู่ราศีสิงห์ ผู้นั้นจะมีจิตหวนไหวด้วยภัยต่าง ๆ

ทุกเมื่อ

- ๑ ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีสิงห์ ผู้นั้นจะเป็นใหญ่กว่าคนทั้งปวง
- ๑ ผิวพระศุกร์อยู่ราศีสิงห์ ผู้นั้นจะมีทรัพย์มิไคยั้งสิ้น
- ๑ ผิวพระเสาร์อยู่ราศีสิงห์ ผู้นั้นจะมีผมน้อย จะเป็นโจร
- ๑ ผิวพระราหูอยู่ราศีสิงห์ ผู้นั้นจะมีโรคมากจะต้องถ้อยความเนื่อง ๆ
- ๖ ๑ ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นจะเป็นชานาชอบทำนา

ได้ผลมาก

- ๑ ผิวพระจันทร์อยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นมักหุบเบาฟังคำคน จิตไม่ยั้งสิ้น
- ๑ ผิวพระอังคารอยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นจะมีคุณปรากฏทุกแห่ง
- ๑ ผิวพระพุธอยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นจะมีโภคสมบัติมาก
- ๑ ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นจะมีบุตรมากบริบูรณ์ด้วย

โภคสมบัติ

- ๑ ผิวพระศุกร์อยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นมีทรัพย์ตั้งอยู่บริบูรณ์
- ๑ ผิวพระเสาร์อยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นจะมีอายุยืน
- ๑ ผิวพระราหูอยู่ราศีกันย์ ผู้นั้นจะมีเพียรชวนขายหาทรัพย์มาก

จะมั่งคั่งด้วยสมบัติ

- ๗ ๑ ๑ ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะเป็นพานิชค้าขายดี
- ๑ ผิวพระจันทร์อยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะชวนขายหาทรัพย์มาก
- ๑ ผิวพระอังคารอยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะมีชัยชนะแก่ศัตรู

- ๑) ผิวพระพุทธรูปอยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะเป็นอาจารย์ผู้ใหญ่
- ๑) ผิวพระพุทธรูปอยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะมีศรัทธามีตระกูลอันอุดม
- ๑) ผิวพระศุกร์อยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะมีทรัพย์สิ่งสินและอาหารสม

ประกอบดี

- ๑) ผิวพระเสาร์อยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะมีบุญเป็นที่พึ่งแก่คนทั้งปวง
- ๑) ผิวพระราหูอยู่ราศีตุลย์ ผู้นั้นจะมียศอันอุดมหาผู้เสมอมิได้
- ๑) หนึ่ง ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นจะมีวิชามาก
- ๑) ผิวพระจันทร์อยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นจะพลัดพรากจากบิดามารดา
- ๑) ผิวพระอังคารอยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นจะมีจิตมักริษยาหาทรัพย์มิได้
- ๑) ผิวพระพุทธรูปอยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นจะปราศจากทรัพย์และวิชา
- ๑) ผิวพระพุทธรูปอยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นท้าวพระยาจะบูชา
- ๑) ผิวพระศุกร์อยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นจะมีสมบัติต่าง ๆ เป็นอันมาก
- ๑) ผิวพระเสาร์อยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นมักพลัดพรากจากที่อยู่ ๆ ที่ใด

มีนาน

- ๑) ผิวพระราหูอยู่ราศีพิจิก ผู้นั้นจะเป็นชาวสวนชอบทำสวนดี
- ๑) หนึ่ง ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีธนู ผู้นั้นจะมีจิตมากไปด้วยมานะ
- ๑) ผิวพระจันทร์อยู่ราศีธนู ผู้นั้นจะเป็นทาสท่าน กระทำประโยชน์

ให้แก่ผู้อื่น

- ๑) ผิวพระอังคารอยู่ราศีธนู ผู้นั้นจะมีกริยามักเป็นโจร
- ๑) ผิวพระพุทธรูปอยู่ราศีธนู ผู้นั้นมักเป็นโรคศีรณะและจักษุ
- ๑) ผิวพระพุทธรูปอยู่ราศีธนู ผู้นั้นจะมีวิชามาก

- ๑๐ ๑) ผิวพระศุกร์อยู่ราศีธนู ผู้นี้จะชอบเป็นข้าท้าวบ่าวพระยา
- ๑๐ ๒) ผิวพระเสาร์อยู่ราศีธนู ผู้นี้จะมีพยาธิเบียดเบียนมาก
- ๑๐ ๓) ผิวพระราหูอยู่ราศีธนู ผู้นี้จะเป็นลมในศิระษะเนื่อง ๆ
- ๑๐ ๔) หนึ่ง ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะมีปัญญามาก
- ๑๐ ๕) ผิวพระจันทร์อยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะมีคุณวิชาปรากฏแก่คน

ทั้งปวง

- ๑๐ ๖) ผิวพระอังคารอยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะเป็นใหญ่ ประเสริฐด้วย

คุณอันอุทม

- ๑๐ ๗) ผิวพระพุธอยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะมีทรัพย์มากกว่าหมื่นญาติ
- ๑๐ ๘) ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะต้องราชการหนักในท้าว

พระยา

- ๑๐ ๙) ผิวพระศุกร์อยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะมีจิตขุ่นมัวมักพิกลจริต
- ๑๐ ๑๐) ผิวพระเสาร์อยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะเป็นทาสผู้อื่น
- ๑๐ ๑๑) ผิวพระราหูอยู่ราศีมังกร ผู้นี้จะมีทรัพย์มาก ประเสริฐกว่า

คนทั้งปวง

- ๑๑ ๑) หนึ่ง ผิวพระอาทิตย์อยู่ราศีกุมภ์ ผู้นี้จะตกไร่เข็ญใจ
- ๑๑ ๒) ผิวพระจันทร์อยู่ราศีกุมภ์ ผู้นี้จะมีรูปงาม มีผิวเนื้อขาว

ประกอบด้วยความรู้วิชาการมาก

- ๑๑ ๓) ผิวพระอังคารอยู่ราศีกุมภ์ ผู้นี้มีทรัพย์เก็บไว้บังคิง
- ๑๑ ๔) ผิวพระพุธ พระเสาร์ อยู่ราศีกุมภ์ ผู้นี้จะเป็นนักเลงสตรี

มีไข้เมื่อยมาก

- ๑๑ ๕) ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีกุมภ์ ผู้นี้จะมีทรัพย์ มีลาภมาก

- ๑ ผิวพระศุกร์อยู่ราศีกุมภ์ ผู้นั้นศัตรูจะเบียดเบียนเนื่อง ๆ
- ๑ ผิวพระราหูอยู่ราศีกุมภ์ ผู้นั้นจะมีบุญลาภมาก
- ๑๒ ๑ อึ่ง ผิวพระอาทิตย์ พระจันทร์ อยู่ราศีมีน ผู้นั้นจะเป็นพาดิช
ค้ำขายคีมัทรพม์มาก

- ๑ ผิวพระอังคารอยู่ราศีมีน ผู้นั้นจะหาคุณโตมิได้ แต่จะมีภัยมาก
- ๑ ผิวพระพุธอยู่ราศีมีน ผู้นั้นมีญาติมาก มักจะตกไร่
- ๑ ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ราศีมีน ผู้นั้นจะมีปัญญาแต่หาทรัพย์มิได้
- ๑ ผิวพระศุกร์อยู่ราศีมีน ผู้นั้นจะมีบุญมาก มีรูปอ้นงาม
- ๑ ผิวพระเสาร์อยู่ราศีมีน ผู้นั้นจะเป็นคนหินชาติกำช้า
- ๑ ผิวพระราหูอยู่ราศีมีน ผู้นั้นประกอบด้วยอุปัทวอันตรายเป็น
อันมาก

๑ นัยหนึ่ง ผิวบาปเคราะห์ทั้งสี่ อยู่ร่วมราศีกับลัคนา ผู้นั้น
จะตายด้วยภัยแห่งข้าศึกศัตรู มิฉะนั้น จะเป็นโรคต่าง ๆ มีโรคเรื้อน
และหุนหวก และอโรคมาวาตวิการเป็นต้น

๑ อึ่ง ผิวพระอังคาร พระเสาร์เป็นเจตกับลัคนาก็คือ พระจันทร์
พระราหูเป็นเจตกับลัคนาก็คือ ผู้นั้นจะเป็นโรคเรื้อน และโรคลมเสียด
แทงต่าง ๆ เป็นแท้หาสงสัยมิได้

๑ อึ่ง ผิวพระจันทร์เป็นลึบกับลัคนา พระอังคารพระเสาร์เป็นเจต
พระราหูเป็นแปด ผู้นั้นจะมีจักษุบอดทั้งสองข้าง มิฉะนั้น จะหุนหวก
และเป็นใบ้

๑ หนึ่ง ผิวพระอังคารอยู่ด้วยลัคนา พระพุธเป็นสองกับลัคนา
ผู้นั้นจะมีจักขุช้ายบอด

๑ หนึ่ง ผิวพระพุธอยู่ด้วยลัคนา พระศุกรเป็นสอง พระจันทร์
พระเสาร์เป็นห้ากับลัคนา ผู้นั้นจะมีจักขุขวาบอด

๑ หนึ่ง ผิวพระจันทร์ พระราหู พระอังคาร พระเสาร์ อยู่กับ
ลัคนากัศิ เป็นเจ็ดกับลัคนากัศิ ผู้นั้นจะเป็นโรครูเรื้อน มิฉะนั้น
จะเป็นค่อม

๑ ผิวพระอาทิตย์ พระอังคาร พระเสาร์อยู่กับลัคนา ผู้นั้น
จะเป็นพิกลจริตโดยแท้

๑ หนึ่ง ผิวพระเสาร์ พระอังคาร อยู่ราศีเมษ ผู้นั้นจะเป็น
นายบ้านผู้ใหญ่

๑ หนึ่ง ผิวพระเสาร์ พระอังคาร อยู่ราศีพฤษภ ผู้นั้นจะเป็น
ม่ายบุตร หาบุตรมิได้

๑ ผิวพระเสาร์ พระอังคาร อยู่ราศีเมถุน ผู้นั้นจะต้องปรทากรรณ
ล่วงภริยาท่าน

๑ ผิวพระเสาร์ พระอังคาร อยู่ราศีกรกฎ ผู้นั้นจะมีสมบัติมาก

๑ หนึ่ง อปีเจว รวิ นิจจา หนึ่ง ผิวพระอาทิตย์เป็นนิจ ผู้นั้นจะเป็น
ทาสแก่ตนเอง มีญาติและมิตรล้วนแต่ต่ำช้า ศัตรูจะเบียดเบียนมาก

๑ นิจจา จนุทา พุทธน์ โรคา ผิวพระจันทร์เป็นนิจ ผู้นั้นจะมี
โรครมาก ทรัพย์สินจะฉิบหายด้วยภัยต่าง ๆ

๑ นิจุจา ภูมมา อปฺปณฺหิ ฅิวพระอังการเป็นนิจ ผู้^๕นั้นจะหาทรัพย์
มิได้ จะเป็นทาสผู้^๕อื่น

๑ พุทฺธณฺณาติ หิ เต ทาสี ฅิวพระพุธเป็นนิจ ผู้^๕นั้นญาติมัก
จะเป็นทาสท่าน

๑ ชีวา โทสณฺจ วาจก ฅิวพระพฤษบตีเป็นนิจ ผู้^๕นั้นจะเจรจ
มักผิด จะเป็นโทษด้วยปาก

๑ สุกฺรบุตฺตวินาสนํ ฅิวพระศุกรเป็นนิจ ผู้^๕นั้นจะมีบุตรมักตาย
หาพืชพันธุ์มิได้

๑ เสารี พนฺธุ วินสฺสติ ฅิวพระเสาร์เป็นนิจ ผู้^๕นั้นจะเป็นทาศีล มี
เผ่าพันธุ์จักฉิบหาย จะพึงญาติบมิได้

๑ ราหู พนฺธํ จ ลพฺภิตา ฅิวพระราหูเป็นนิจ ผู้^๕นั้นจะต้องพันธนา
จำจงเนื่อง ๆ

๑ อนึ่ง ฅิวพระจันทร์อยู่ในราศี เมถุน กัณย์ ธนุ มิน สีราศีนี้
ชื่อว่าหินจันทร์ ๆ นั้นตำซำมิได้ให้ผลหลากหลายทรัพย์มิได้

๑ อนึ่ง ฅิวพระจันทร์อยู่ในราศี พฤษภ กรกฏ ตุลย์ มังกร พิจิก
กุมภ หกราศีนี้ชื่อว่าพลจันทร์ ๆ นั้น มีกำลังจะให้ผลจะมีลาภมีทรัพย์มาก

๑ อนึ่ง ฅิวพระอาทิตย์ พระเสาร์ อยู่ในราศีเมษกับด้วยลัคนากัตี
พระอังการ พระราหู อยู่ในราศีตุลย์กับด้วยลัคนากัตี พระจันทร์
พระพฤษบตี อยู่ในราศีมังกรกับด้วยลัคนากัตี พระศุกร พระพุธ
อยู่ในราศีกรกฏ กับด้วยลัคนากัตี ทั้งสี่อย่างนี้ ชื่อว่า คู่สี่ตีร่วมธาตุ
กุมลัคนาประเสริฐยิ่งนัก แม้ว่า ซาตาผู้ใดได้แต่ละอย่างคั้งนี้ ฅิวผู้^๕นั้น
จะเกิดในตระกูลเข็ญใจกัตี คงจะได้เป็นพระยาโดยแท้

๑ หนึ่ง ผิวพระอังคารอยู่ในราศี เมถุน สิงห์ มังกร สามราศีนี้
ก็ดี แม้วาผู้เป็นสตรี จะได้เป็นนางพระยา ถ้าบุรุษจะเป็น
มหาอำมาตย์ ถ้าบรรพชิตจะได้เป็นพระยาสงฆ์โดยแท้

๑ หนึ่ง ผิวพระราหูอยู่ในราศี เมษ พฤษภ กุมภ์ สามราศีนี้ก็ดี
ผู้หนึ่งจะได้เป็นพระยา มีบุญและความสุขมาก จะมีพลพาหนะมาก
แกลัวกล้าในสงครามยิ่งนัก

๑ หนึ่ง มีพระบาฬีทายโยคว่า เอกรามริตุ อัญ เสารี ราชู
ปติภูจिता วิภุกขสุส อัย ชาทา สจจ ราชา ภวิสสติ อรรธา—
ธิบายว่า ผิวชาทาผู้ใดได้พระเสาร์ พระราหู เป็นหนึ่ง เป็นสาม
เป็นแปด เป็นสิบเอ็ดกับลักนาก็ดี ชาทาผู้หนึ่งชื่อว่าได้โยค จะได้
เป็นพระยาโดยแท้

๑ หนึ่ง มีพระบาฬีทายเกณฑ์ว่า ปุรสวทสทินุทานัน นร จ สห
ลกขณัน อมพู จ จตุทินุทานัน กิตานัน สตุตเมว จ อรรธาธิบายว่า
ผิวลักเนาอยู่ในราศีปัสวระ พระเคราะห์ตัวใดเป็นสิบกับลักเนา พระ
เคราะห์ตัวนั้นเป็นเกณฑ์ ผิวลักเนาอยู่ในราศีนระ พระเคราะห์ตัวใด
อยู่ด้วยลักเนา พระเคราะห์ตัวนั้นเป็นเกณฑ์ ผิวลักเนาอยู่ในราศี
อำพู พระเคราะห์ตัวใดเป็นสี่กับลักเนา พระเคราะห์ตัวนั้นเป็นเกณฑ์
ผิวลักเนาอยู่ในราศีกิตะ พระเคราะห์ตัวใดเป็นเจ็ดกับลักเนา พระ
เคราะห์ตัวนั้นเป็นเกณฑ์ มีพระบาฬีทายเกณฑ์ว่า

สุจกิตฺตํ	เชยฺยสีทฺธํ	จนฺทกิตฺตํ	สุขาวํ
ภุมฺมกิตฺตํ	ชาณฺจ ราชาว	พฺพุทฺธกิตฺตํ	กุกฺกุณฺพิกํ
คฺกุรฺกิตฺตํ	ราชา ปุชฺชํ	สุกฺกรกิตฺตํ	มฺหทฺทโน
โสทรกิตฺตํ	ภุมฺมิपालํ	ราหุคิตฺตํ	อสาทิสํ

- ๑ อรรถาธิบายว่า ผิวพระอาทิตย์เป็นเกณฑ์ ผู้นี้จะมีชัยชนะ
แก่ข้าศึกศัตรูทั้งปวง
- ๑ ผิวพระจันทร์เป็นเกณฑ์ ผู้นี้จะมีความสุขมากหาอันตรายบมิได้
- ๑ ผิวพระอังคารเป็นเกณฑ์ ผู้นี้จะได้เป็นพระยามีอานุภาพมาก
- ๑ ผิวพระพุธเป็นเกณฑ์ ผู้นี้เป็นกุกฺกุณฺพิมีทรัพย์อุปโลก บริโลก
มาก
- ๑ ผิวพระพฤหัสบดีเป็นเกณฑ์ ผู้นี้จะมีคุณวิชามาก ท้าวพระยา
จะกระทำสักการบูชา
- ๑ ผิวพระศุกรเป็นเกณฑ์ ผู้นี้จะเป็นเศรษฐีมีโภคสมบัติบริวารมาก
- ๑ ผิวพระเสาร์เป็นเกณฑ์ ผู้นี้จะเป็นกษัตริย์รักษาแผ่นดิน
- ๑ ผิวพระราหูเป็นเกณฑ์ ผู้นี้จะมีคุณและยศวิเศษต่าง ๆ หาผู้เสมอ
บมิได้
- ๑ อนึ่ง ผิวพระอังคาร อยู่กับลัคนาในราศีทั้งสาม คือ เมถุน
กรกฎ พิจิก กัตติ อนึ่ง พระอังคารเป็นเจตกับลัคนากัตติ พระพฤหัสบดี
เป็นห้ากับลัคนากัตติ พระเสาร์ พระอังคารอยู่ด้วยกันในราศีพิจิกกัตติ
พระเสาร์ พระอังคาร อยู่ด้วยกันในราศีกุมภกัตติ ผิวหญิงชายผู้ใด

ซาตาเป็นตั้ง^๕ แต่อย่างใดอย่างหนึ่งก็^๕ ทายว่าเป็นหมันหาบุตร
มิได้โดยแท้

๑ หนึ่ง ผิวพระจันทร์ กุมลัคนากี^๕ เป็นสามกับลัคนากี^๕ ชื่อ
ว่าราชโชค ผิวพระจันทร์เป็นหกกับลัคนา ชื่อว่าสิทธิโชค ผิว
พระจันทร์เป็นสิบกับลัคนา ชื่อว่าอมฤตโชค ผิวพระจันทร์เป็นสิบเอ็ด
กับลัคนา ชื่อว่าลาภโชค และโชคทั้งสี่^๕ชื่อว่าลัคนาปฏิสนธิ ผิวซาตา
ผู้ใดได้ลัคนาปฏิสนธิแต่อันใดอันหนึ่ง ผู้นั้นแม้ว่าบาปเคราะห์จรมาต้อง
ลัคนากี^๕ จันทร์ก็^๕ อาจแบ่งเบาบรรเทาโทษที่ร้ายลงได้กึ่งหนึ่ง
ประเสริฐยิ่งนัก

๑ หนึ่ง มีพระบาลีทายตรี^๕กู่ว่า ลกฺขณา อถวา จนุโท
เย คุรหา จ ปติฏฺฐิตา ปณฺจ นว สมลกฺขณา ตฺริกฺกุลานิ ปกาสิตา
อรรธาธิบายว่า ผิวลัคนาจันทร์ ซาตาผู้ใดมีพระเคราะห์ตัวใดเป็นห้า
เป็นเก้าและอยู่ด้วยลัคนากี^๕ พระเคราะห์ตัวนั้นชื่อว่าตรี^๕กู่ ผิว
พระอาทิตย์เป็นตรี^๕กู่ ผู้นั้นศั^๕ทรบุ^๕ชา จะกลับเป็นมิตร จะเป็นที่รักแก่
ฝูงชน^๕ทงปวง

๑ ผิวพระจันทร์เป็นตรี^๕กู่ ผู้นั้นจะได้สักการบุ^๕ชาแต่ผู้นั้นเป็น
อันมาก

๑ ผิวพระอังคารเป็นตรี^๕กู่ ผู้นั้นจะพลัดพรากจากที่อยู่^๕เื่อง ๆ

๑ ผิวพระพุธเป็นตรี^๕กู่ ผู้นั้นจะได้สักการบุ^๕ชาเพราะอาศัยท่าน

- ๑) ผิวพระพหูสัปตเป็นตรีภูถ ผู้^๕นั้นจะมีอายุยืนนาน
- ๑) ผิวพระศุภรเป็นตรีภูถ ผู้^๕นั้นจะได้สักการบูชามาแต่ทิศต่าง ๆ
- ๑) ผิวพระเสาร์เป็นตรีภูถ ผู้^๕นั้นจะพลัดพรากจากญาติและมิตร
- ๑) ผิวพระราหูเป็นตรีภูถ ผู้^๕นั้นจะมีลาภมาก
- ๑) อนึ่งว่า ถ้าพระพหูสัปตอยู่ในราศี^๕ทั้งหก คือเมษ เมถุน สิงห์
 คุลย์ ฐนุ กุมภกัถ ได้ชื่อว่าพระพหูสัปตนั้นเป็นตรีภูถ ผิวชาติาผู้ใด
 ได้พระพหูสัปตเป็นตรีภูถตั้ง^๕นี้ จะมีความสุขมากหาอันตรายมิได้
- ๑) อนึ่ง ผิวชาติาผู้ใดได้พระราหูอยู่ในราศี^๕ทั้งสาม คือ เมถุน คุลย์
 กุมภกัถ ได้ชื่อว่าประกินโชค ผู้^๕นั้นจะมีผลพาหะบริวารเป็นอันมาก
- ๑) อนึ่ง ผิวลัคนาอยู่ในราศี^๕ทั้งหก คือ เมษ กรกฏ สิงห์ กัณย์
 พิจิก มังกรกัถ ลัคนาอันนั้นได้ชื่อว่าราชลัคนา
- ๑) นัยหนึ่งว่า ผิวชาติาผู้ใดได้พระจันทร์อยู่ด้วยลัคนา ในราศี^๕กัณย์
 พระอาทิตย์ พระศุภร อยู่ในราศี^๕เมษ พระพหูสัปต พระราหูอยู่ในราศี^๕
 กรกฏ ตั้ง^๕นี้ ผู้^๕นั้นจะได้เป็นพระยาโดยแท้
- ๑) อนึ่ง ผิวชาติาผู้ใดได้พระอาทิตย์อยู่ในราศี^๕เมษ พระจันทร์อยู่
 ในราศี^๕กรกฏ พระเสาร์อยู่ในราศี^๕คุลย์ ลัคนาอยู่ในราศี^๕มังกรตั้ง^๕นี้
 ได้ชื่อว่าจักรชาติา ผู้^๕นั้นจะได้เป็นพระยาโดยแท้
- ๑) อนึ่ง มีพระบาฬีทายกำลังพระเคราะห์ให้คุณว่า อาทิตย์เมเส
 ลกษณ จ สิงเห ผิวพระอาทิตย์อยู่ในราศี^๕เมษ ลัคนาอยู่ในราศี^๕สิงห์ ได้
 ชื่อว่ากำลังพระอาทิตย์ให้คุณ ผู้^๕นั้นจะมีโภคสมบัติและเกียรติยศเป็น
 อันมาก

๑ เมถุน กรกฏ เจว กนฺย ธนุ จ มีนฺยเก ผิวพระจันทร์
อยู่ในราศีทั้งห้า คือเมถุน กรกฏ กนฺย ธนุ มิน นั้ได้ชื่อว่ากำลัง
พระจันทร์ให้คุณ ผู้นั้นจะมีทรัพย์มาก

๑ เมถุน กรกฏ สิงฺเห ผิวพระอังคารอยู่ในราศีทั้งสาม คือ
เมถุน กรกฏ สิงฺห นั้ได้ชื่อว่ากำลังพระอังคารให้คุณ ผู้นั้นจะได้
เป็นพระยาและเสนาบดี ถ้าสตรีจะได้เป็นนางพระยา

๑ พุทฺธกรกฏ ลกฺษณฺเ จ มีนฺย ผิวพระพุธอยู่ในราศีกรกฏ
ลัคนาอยู่ราศีมีน ได้ชื่อว่ากำลังพระพุธให้คุณ ผู้นั้นจะมีอายุมาก
หาผู้ใดในทิศทั้งสี่จะเสมอมิได้

๑ คุรุ กรกฏ ลกฺษณฺเ จ มงฺกเร ผิวพระพฤหัสบดีอยู่ในราศีกรกฏ
ลัคนาอยู่ราศีมังกร ได้ชื่อว่ากำลังพระพฤหัสบดีให้คุณ ผู้นั้นท้าว
พระยาจะให้ความสุข จะกระทำให้สักการบูชา

๑ สุกฺร เมเส ลกฺษณฺเ กรกฏ ผิวพระศุกร์อยู่ในราศีเมษ
ลัคนาอยู่ราศีกรกฏ ได้ชื่อว่ากำลังพระศุกร์ให้คุณ ผู้นั้นจักเจริญด้วย
ยศศักดิ์ในโลก เป็นที่รักที่บูชาแก่มหาชนทั้งปวง

๑ โสรี สิงฺเห เมเส ลกฺษณฺเ ผิวพระเสาร์อยู่ในราศีสิงฺห
ลัคนาอยู่ราศีเมษ ได้ชื่อว่ากำลังพระเสาร์ให้คุณ ผู้นั้นจะมียศศักดิ์
มาก ศัตรูจะกลับเป็นมิตร

๑ ราหู ตุลฺย ลกฺษณฺเ จ กุมฺภเ ผิวพระราหูอยู่ในราศีตุลย์
ลัคนาอยู่ราศีกุมภ ได้ชื่อว่ากำลังพระราหูให้คุณ ผู้นั้นจะเป็น
นักปราชญ์มีปัญญามาก จะทำกิจอันใดอาจสำเร็จทุกประการ

๑ อนึ่ง มีพระบาลีทายเกษตรว่า รวิ เกษตุรา เขยย สตุค
 ผิวพระอาทิตย์เป็นเกษตร ผู้นั้นจะชนะแก่ศัตรู

๑ จนุเกษตรุรา ชนปปียา ผิวพระจันทร์เป็นเกษตร ผู้นั้นจะ
 เป็นที่รักแก่ฝูงชนทั้งปวง

๑ ฤมเกษตรุรา พหุวิทยา ผิวพระอังคารเป็นเกษตร ผู้นั้นจะมี
 วิชาการมาก

๑ พุทธเกษตรุรา จ ปณชิตา ผิวพระพุธเป็นเกษตร ผู้นั้นจะเป็น
 นักปราชญ์

๑ คุรุเกษตรุรา ปณณวโนโต ผิวพระพฤหัสบดีเป็นเกษตร ผู้นั้น
 จะมีปัญญามาก

๑ สุกุเกษตรุรา มหาสีโล ผิวพระศุกร์เป็นเกษตร ผู้นั้นจะมีศีล
 อันยิ่ง

๑ โสริเกษตรุรา สุราธาโร ผิวพระเสาร์เป็นเกษตร ผู้นั้นจะทรง
 อานภาพกล้าหาญ

๑ ราहुเกษตรุรา อเกสรา ผิวพระราหูเป็นเกษตร ผู้นั้นจะมี
 เกศอันบาง

๑ อนึ่ง มีพระบาลีทายมหาอุจว่า รวิอุจโจ มหาโกโค ผิว
 พระอาทิตย์เป็นมหาอุจ ผู้นั้นจะมีสมบัติมาก จะมีปัญญาอุคมากกว่าญาติ
 ทั้งปวง จะได้ซึ่งความสุขทุกเมื่อ

๑ สติอุจฺโจ มหาสุขี ผิวพระจันทร์เป็นมหาอุจ ผู้นี้จะมีความสุขมาก จะมีสุวรรณหิรัญสารเป็นอันมาก จะไปในที่ใดจะย่อมชียวยานเป็นนิจ งามในท่ามกลางบริษัท ชนทั้งหลายจะบูชา เป็นเสนาบดีโดยแท้หาสงสัยมิได้

๑ ภูมฺมอุจฺโจ มหาโกโค ผิวพระอังคารเป็นมหาอุจ ผู้นี้จะมิโกกสมบัติ และบริวารช่างม้าโคกระบือมาก จะมีบุตรภริยาอีกมาก จะไปในทิศต่าง ๆ ย่อมจะได้ลาภทุกแห่ง

๑ พุทฺธอุจฺโจ สุขุทฺธิ ผิวพระพุธเป็นมหาอุจ ผู้นี้จะเจริญด้วยความสุข จะได้ทรัพย์เงินทองแก้วแหวนทุกเมื่อ จะชนะข้าศึกศัตรูทั้งปวง

๑ คุรุอุจฺโจ มหทฺธโน ผิวพระพฤหัสบดีเป็นมหาอุจ ผู้นี้มีทรัพย์มาก มีชียวยานพาหนะช่างม้าและธัญญาหารก็มาก จะมีปัญญาแก้วกล้ายิ่งนัก

๑ สุกฺร อุจฺโจ จ อมฺจฺโจ จ ผิวพระศุกร์เป็นมหาอุจ ผู้นี้จะได้เป็นอำมาตย์ จะมีรูปอันอุดม จะเป็นที่รักแก่มหาชนทุกแห่ง

๑ โสรี อุจฺโจ มหาปญฺโญ ผิวพระเสาร์เป็นมหาอุจ ผู้นี้จะมีปัญญามาก จะมีพลพาหนะและความเพียรก็มาก แต่จะครุร้ายไม่ละอายแก่บาป และจะมีโรคน้อย สรรพทุกซ์โทษภัยจักมิได้มี

๑ ราหุอุจฺโจ โภกสมฺปตฺติ ผิวพระราหูเป็นมหาอุจ ผู้นี้จะมีโภคสมบัติ จะไปในที่ใดย่อมไปด้วยยานพาหนะช่างม้าต่าง ๆ สรรพทุกซ์โทษภัยจักมิได้มี จะมีความโกรธนั้นน้อย จิตจะเป็นกุศลภพผลมาก

๑ เอกอุจฺโจ สมฺมาทิฏฺฐิ ผิวผู้ใดได้มฺหาอุจฺจํทวํหนึ่ง ผู้นั้นจะตั้ง
อยู่ในสัมมาทิฏฺฐิ ประพฤติในกุศลมาก

๑ ทฺวิอุจฺโจ ปณฺทิตฺโต นโร ผิวได้มฺหาอุจฺจํสองทวํ ผู้นั้นจะเป็น
นักปราชญ์รู้สรรพธรรมมาก

๑ ตฺริอุจฺโจ จ อมฺจฺโจ จ ผิวได้มฺหาอุจฺจํสามทวํ ผู้นั้นจะได้
เป็นมหาอำมาตย์

๑ จตุอุจฺโจ จ ราชาโน ผิวได้มฺหาอุจฺจํสี่ทวํ ผู้นั้นจะได้เป็นบรม
กษัตริย์

๑ ปณฺจอุจฺโจ จ กุทฺตติ ผิวได้มฺหาอุจฺจํห้าทวํ ผู้นั้นจะได้เป็น
บรมจักรพรรดิราช

๑ ฉอุจฺโจ อรหฺนฺโต จ ผิวได้มฺหาอุจฺจํหกทวํ ผู้นั้นจะได้เป็น
พระอรหันต์

๑ สตุอุจฺโจ ปจฺเจกพุทฺโธ ผิวได้มฺหาอุจฺจํเจ็ดทวํ ผู้นั้นจะได้เป็น
พระปัจเจกโพธิเจ้า

๑ อฏฺฐอุจฺโจ สมฺมาสมฺพุทฺโธ ผิวได้มฺหาอุจฺจํแปดทวํ ผู้นั้นจะได้
เป็นองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ

จบพระคัมภีร์จักรที่ปนีเท้านี้

ว่าด้วยลัคนาสถิตในราศีต่าง ๆ

๒๘ ลัคนาอยู่เมษ	อาจารย์วิเศษ	กล่าวไว้โดยดี
กำหนดเกิดมา	คือพระยาทรพี	เมื่อน้อยมีบุญ
ใหญ่มาพอดี	มีเมียสาวศรี	มีลูกคนเดียว
อยู่มาช้านาน	ชื่นชมสมภาร	มีใจผูกเหี่ยว
ต้องละเมียไว้	เที่ยวไปคนเดียว	จรดลวนเที่ยว
กว่าจะสิ้นกรรม		
๑ ลัคนาอยู่พฤษภ	ปัญญาวิเศษ	ว่าเรียนเพียรธรรม
คุณพระสุธน	ได้เมียสาวสวรรค์	ย่อมพลัดพรากกัน
คุณน้แลนา		
๑ ลัคนาอยู่เมถุน	รูปร่างใครจะปาน	มีบุญโสภา
ตั้งพระฉัททันต์	อันอยู่ในป่า	นางช้างโสภา
ห้อมล้อมแจจัน	นายโสอูตร	ยิงด้วยลูกศร
ไค้งามาพลัน	บุคคลเกิดมา	ลัคนาอยู่นั้น
เมียมากครามครัน	เป็นทุกข์รำคาญ	
๑ ลัคนาอยู่กรกฎ	คุณตั้งพระรถ	เจ้าโคธกุมาร
ท่านใช้ไปตาย	เสียตายเมียสะคราญ	สมบัติพิศฐาน
เกิดด้วยบารมี		

<p>๑ ลักณายู่สิงห์
เดินนั่งกำลังเอง
ไต่อาศัยพึ่งพา</p>	<p>หนุมานปัญญายิ่ง
มีอำนาจตั้งราชสีห์</p>	<p>ยิ่งกว่าโลเกีย
ญาติวงศ์พงศ์พี</p>
<p>๑ ลักณายู่กัณย์
ไต่ผัวอันดี
เป็นหม้ายหลายหน</p>	<p>เมียพระฉัททันต์
ย่อมมียศถา</p>	<p>ชื่อสุภัทธา
มักนิราศคลาดคลา</p>
<p>๑ ลักณายู่คฤชย์
ไต่ผัวมักจาก
จึงได้พบกัน</p>	<p>มโนห์ราเนื้ออ่อน
พลัดพรากจากตน</p>	<p>เมียพระสุธน
ช้านานสุธน</p>
<p>๑ ลักณายู่พิจิก
จะได้ภรรยา
ทำมิได้เลย</p>	<p>ตียิ่งพันคิด
สิ่งสินครามครัน</p>	<p>ยิ่งกว่าเผ่าพันธุ์
ศัตรุอาชรรรม์</p>
<p>๑ ลักณายู่ธนู
ถ้าคู่ผู้ชาย^๕นั้นเอ๋ย</p>	<p>นางนาฏโถมทรู
รูงามทราชมเขย</p>	<p>ประภาวดีทราชมเขย
ยิ่งกว่าสามี</p>
<p>๑ ลักณายู่มังกร
สังวาสด้วยพราหมณ์
มีผัวสองคน</p>	<p>นางนาฏบวร
ชื่นชมยินดี</p>	<p>ชื่ออัศวมุขี
ชาติาตั้ง^๕นี้</p>
<p>๑ ลักณายู่กุ่มเกล้า
เติบโตใหญ่ขึ้นมา
เกิดด้วยบุญตัว</p>	<p>เมื่อน้อยสร้อยเศว้า
ค่อยมีกู่ศล</p>	<p>พลัดบิดาตน
ทรัพย์สินอำพน</p>

๑ ลัคนาอยู่มิ
เมื่อหน้าเป็นรั้ว
มักนิราศคลาตคลา

กุศราชนรินทร์
ชูเสียน่ากลัว

มีบุญใช้ชั่ว
เมียงามกว่าผ้า

๑๑ ขอกล่าวตามคัมภีร์
ให้ทายตามลัคนา

ในบาลีคำพฤตมา

ผู้เกิดมาตามนาที

๑ ลัคนาอยู่ราศีเมษ
ว่าลัคนาพระเตมีย์

อาจารย์วิเศษกล่าวไว้โดยดี

ทายตามที่บรรยาย

๑ เมื่อน้อยว่าเลี้ยงยาก
ได้ทุกข์เป็นมากมาย

ได้ลำบากยากปางตาย

ลำบากกายแต่น้อยมา

๑ เมื่อถึงกลางอายุ
ทำกินยังชั่ววรา

จึงได้ลุคั่งปรารภนา

ทั้งญาติกาที่ปราณี

๑ พ่อแม่ของผู้นั้น
ที่เกิดสำคัญมี

เป็นพงศ์พันธุ์เผ่าผู้ดี

หนบรรพที่มีโพธิ์ไทร

๑ หนทิศบ่จจมา
สำนักที่อาศัย

มีพฤษชาต้นไม้ใหญ่

มีทั้งนาแลห้วยหนอง

๑ อายุสามสิบห้า
สี่สิบห้าจะหม่นหมอง

เกิดอุบัติเหตุเสียเงินทอง

จากพี่น้องพลัดพรากไกล

๑ ครั้นถึงห้าสิบหก
ลูกเมียแลข้าไท

ทุกข์เต็มอกเกิดความใหญ่

ย่อมจรจากพราภถิ่นฐาน

๑ พันแต่เนั้นได้ความสุข
ทำกินค่อยสำราญ

พ้นจากทุกข์หายรำคาญ

จนทราบเท่าอายุชนม์

- ๑ ลักณาอยู่พฤษภ
ลักณาเจ้าจุมพล
- ๑ เมื่อน้อยมีความสุข
ครั้นถึงเมื่อกลางกาล
- ๑ ภายแก่อยู่เย็นใจ
พรรคพวกแลลูกหลาน
- ๑ แต่มักจากที่อยู่
เกิดลาภผลาผล
- ๑ ที่เกิดข้างอุตร
ในทิศบูรพา
- ๑ อายุสามสิบหก
สามสิบแปดนั้นให้เกรง
- ๑ ในอายุสี่สิบ
อาวุธจักเบียนกาย
- ๑ พันแต่่นั้นได้ความสุข
เป็นสุขสำราญ
- ๑ ลักณาอยู่เมถุน
ลักณาเจ้าจุมพล
- ๑ ผู้นั้นมีมารยาท
ท่านท้าวผู้ภายาย
- โดยคำรบอายุคน
พระสิทธาตถ์ราชากุมาร
อยู่สนุกบรำคาญ
อายุไซ้ร้จากถิ่นฐาน
มีข้าไทคอยสำราญ
ได้ขึ้นบานเพราะกุศล
จรไปสู่แห่งฝูงคน
ทุกคำบลย่อมนุชา
มีสาครสระคงคา
มีทำน้ำแลบัวเพรง
ทุกข์เต็มอกเพราะตัวเอง
จะเกิดภัยอันตราย
มักเกิดทุกข์บมีวาย
ให้ลำบากเพียงถึงกาล
พ้นจากทุกข์หายรำคาญ
ตราบเท่าถึงอายุชนม์
จิตปองบุญตามเล่ห์กล
พระวิรุฬผู้โถมฉาย
อันฉลาดซึ่งภิปราย
มัทราชให้รางวัล

๑ ตระกูลพ่อย่อมสูงศักดิ์
ที่เกิดข้างอุทรนั้น

อีกทุนทรัพย์มากครามครน
มีท่าหน้าแลกอไผ่

๑ อากเนย์แลบุรพา
ทักษิณมีไม้ใหญ่

มีไม้หัวแลโพธิ์ไทร
ประจิมไซร์มีบัวเพรง

๑ ชุนนางย่อมชอบใจ
มีทุกข์แก่ตัวเอง

คนทั้งหลายย่อมกลัวเกรง
เมื่ออายุสี่สิบสามปี

๑ ครั้นถึงสี่สิบห้า
ครั้นถึงสี่สิบสาม ห้าสิบหก เจ็ดสิบหกปี

เกิดวิบัติมายายี
ความร้ายมีที่หนึ่งนา

๑ ลักณายู่กรกฎ
ลักณาพระราช

โดยกำหนดท่านกล่าวมา
พระยามิตินท์แคล้วทุกข์

๑ รูปทรงบสูงศักดิ์
รูปนั้นตั้งบนปลูก

เมื่อน้อยมักมีความสุข
เนื้อดำแดงงามโสกา

๑ ผมเผ้ากงามนัก
คอสูงรีมีพงศา

พ่อแม่รักเป็นนักรักษา
ที่เกิดนี้มีสำคัญ

๑ ทักษิณมีห้วยหนอง
ข้างทิศหรดีนั้น

ทั้งสระคลองคองคาคัน
มีส่วนหมากแลพร้าตาล

๑ ประจิมมีโพธิ์ไทร
อยู่อุทรแต่โบราณ

อิสานไซร์มีสถาน
หนทางตรอกชอกชลา

๑ ย่อมพลัดพราวจากญาติ
สี่สิบสาม แลสี่สิบเก้า

เมื่ออายุครบชันษา
รวครอบครัวถึงกันมา

ประหยัทย่าอุเบกขา

๑ ลักณายูราศีสิงห์

ลักณาพระจอมไกร

๑ ท่อออกมีไม้ใหญ่

ประจิมมีสาคร

๑ แต่่ว่าใคร่จรจาก

บิตามักนิราศร้าง

๑ ผู้นั้นได้สมบัติ

ท่านมักให้บุญชัญญ์

๑ อายุสามสิบ แลยี่สิบสาม

สี่สิบห้าแล้วไฉว

๑ ลักณายูราศีกัญย์

ลักณาพระภูธร

๑ ผู้นั้นเมื่อแต่น้อย

ที่เกิดมีสถาน

๑ แลหนบรูพมีต้นไม้

ความนั้นจะมาถึง

๑ ครั้นถึงเจ็ดสิบห้า

เสียสินนาตาตก

จักต้องถึงซึ่งทุกข์ใหญ่

กล่าวตามจริงอย่าสงสัย

คือพระเจ้าเวสสันดร

มีไม้ให้ลอันบวร

ข้างอุตรมีหนทาง

ด้วยฝูงญาติกาปาง

ด้วยมารดาเป็นนรินทร์

อีกทนต์ทรัพย์มากอนันต์

ให้รางวัลไต้จ่ายตาย

มาปะปามด้วยอันตราย

เมื่อหกสิบใกล้ถึงมรณ

ว่าผู้นั้นงามบวร

ภริยัทถกุมาร

ท่านเอาเลี้ยงเป็นลูกหลาน

แล้วควาข้างประจิม

ทั้งนาไร่แลบางบึง

เมื่ออายุสามสิบหก

ทุกข์เท่าฟ้ามาทับอก

เพราะพระกาพมาสู่หา

๑ ลักณาอยู่ราศีศุภ
วิเศษชนผู้โสภ

๑ ที่เกิดมีสำคัญ
ไม่ใหญ่ก็ย่อมมี

๑ ฝ่ายข้างทิศพายัพ
อายุสิบหกกาล

๑ ยี่สิบเจ็ด ยี่สิบเก้า
เจ็ดสิบสี่จะมรณา

๑ ลักณาอยู่พิจิกราศี
ลักณาโคธกุมาร

๑ ถ้อยคำก็อ่อนหวาน
ใจบุญมักภักดี

๑ แต่ว่ามากศัตรู
มีส่วนอยู่ต่อออกมา
ถ้าหญิงมักกามา

๑ ครั้นอายุสิบสามทศ
สี่สิบสองครั้งหนึ่งจน

๑ ว่าแรกเมื่ออ่อนนัย
มักได้ทรัพย์นั้นมา

๑ อายุหกสิบสาม
โศกเศร้ามาร้อนรน

ใครจักปูนพระราช
เหนือคำแดงงามมีศรี

หนบูรพนั้นมีพงพี
อีกหมากพร้าวแลแล้วตาล
มีหนทางแลสถาน

ได้ประมาณซึ่งนานมา
ความร้อนเราเป็นหนักหนา
อายุชีพสั้นชนมาน

ทายตามทีคำอาจารย์
ใครจะปานปัญญา

รู้ทุกประการช่างพาที่
แก่พ่อแม่แลพฤชา

ทุกทุกหม่อมกึ่งสา
มีไม่ใหญ่อยู่อุตรา

อัคคิมักจะไหม้ต้น
เกิดอุบัติความร้อนรน

จวบความไข่ม่าปีทา
มักจากที่เป็นหนักหนา

แต่ผู้เลี้ยงเป็นมงคล
โรคติดตามมาถึงตน

ความไข่นั้นก็ใกล้มา

- ๑ อายุหกสิบสาม
พระกาฬเธอจักมา
- ๑ ลักณาอยู่ราศีธนู
ว่าลักณาเจ้าจุมพล
- ๑ รูปทรงงามสะคราญ
ชอบเนื้อแลพึงใจ
- ๑ อากเนย์แลอุคร
อารามก็ย่อมมี
- ๑ อีสานมีสวนหมาก
หนบรพม์มีสถาน
- ๑ อายุสามสิบแปด
จะต้องราชทัณฑ์มา
- ๑ ถ้าไม่เหมือนตังนั้น
ครันพื้นแต่นั้นไป
- ๑ ลักณาท่านผู้ใด
ว่าลักณาพระภูธร
- ๑ รูปทรงขาวสูงสะ
เรงจากที่ถิ่นฐาน
- ๑ หนบรพม์แลอากเนย์
อุครนนั้นมีอยู่
- โรคติดตามเป็นหนักหนา
พาเอาไปให้สิ้นชนม์
ครุกกล่าวมาเป็นยุบล
พระมโหสถฤทธิไกร
ช่างอ่อนหวานอัชฌาสัย
แก้บุรุษแลสตรี
มีสาครป่าพงพี
ทั้งโพธิ์ไทรแลไธนา
ตาลหมากพร้าวมากหนักหนา
อีกต้นไม้สำคัญตรา
จะผิดแผกกันแลเนา
สี่สิบเจ็ดจะร้อนใจ
ว่าจะต้องถ้อยความใหญ่
ก็จะคลายหายอาวรณ์
สถิตในราศีมังกร
มหาชนกพระกุมาร
เมื่อน้อยพะควมรำคาญ
ส่วนที่เกิดมิได้อยู่
มีป่าใหญ่เป็นสุขภู
ทั้งป้อนาแลสระเพรง

๑ ศัตรูใช้อื่นไกล
บีเบียนกันบเกรง

๑ เมื่อถึงกลางอายุ
สามสิบเอ็ด สี่สิบหก
แปดสิบเจ็ดนั้นเล่าไซ้

๑ ลัคนาอยู่กุมภราศี
โปริสาทโสภา

๑ มีวัจนโหวหาร
แต่ันถอยฤทธิ

๑ ตระกูลของตัวเอง
हनบูรพ์ประจิมชล

๑ ที่เกิดมิได้อู่
ภายหลังสมบุญครัน

๑ ครันถึงเมื่อกายแก่
เมื่ออายุยี่สิบเจ็ด สี่สิบเจ็ด
เจ็ดสิบเจ็ดมรณ

๑ ลัคนาอยู่มินราศี
อาจารย์ท่านบอกแจ้ง

๑ ผู้ันมีลูกมาก
ภายหลังมีสมบัติ
ทุกสิ่งปรักคิโลม

คือเผ่าพันธุ์ พวกตนเอง
ให้พลัดพรากจากที่ไป

คิดโกลุได้ตั้งใจ
ทุกข์เต็มอกร้อนคือไฟ
ก็ถึงในที่มรณา

ทายตามมีคำพฤชา
เนือคำแคงงามมีสี่
ทายเมื่อน้อยเป็นสูงศรี
โคจรลีจึงเป็นผล

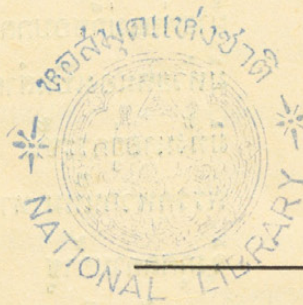
ฝ่ายพ่อแม่ก็ชอบกล
มีห้วยหนองเป็นสำคัญ

มีทั้งนาอยู่กระชั้น
พรวรคพวกนินมาหาสู่
จึงกุศลตามคำชู

ความร้อยเท้จมาปะสู่
สันชีวิคอย่าไค้แคลง

ทายตามที่อย่าระแวง
ชื่อว่าท้าวสุตคิโลม
ว่าเมียน้อยเป็นปรักคิโลม
ทั้งทุนทรัพย์มาสวมโลม
มือเนกมากเหลือหลาย

๑	ตระกูลพ่อน ^๕ สูงศักดิ์
ที่เกิดขึ้นโดยหมาย	ฝ่ายข้างแม่น ^๕ ทราคมคาย
มีท่าหน้าข้างอุทร
๑	หนบูรพ์มีไรร ^๕ นา
ใจบุญมักพึ่งพร	กอบลวกผาแลสิงขร
รูปผู้นั้นมิสูงต่ำ
๑	ยี่สิบเก้า ห้าสิบเจ็ด
พันแต่ ^๕ นอจารย์จำ	จะเกิดเหตุมารันทำ
ทายว่าจักได้เป็นนาย
๑	ฉิมไต้ที่แดน
เจ็ดสิบเจ็ดจะวอดวาย	แต่จะเป็นสุขสบาย
ชนม์ชีพปราลัย ฯ

หอสมุดแห่งชาติ
 สาขาวิไลยชมพลชนะสงคราม
 จังหวัดกาญจนบุรี

